

Ének-zene 6. évfolyam
Osztályozó vizsga/javítóvizsga követelményei

Témakör

Téma: Zenei reprodukció – Éneklés

Magyar népzene: válogatás régi rétegű és új stílusú népdalokból. Jeles napok és ünnepi szokások dallamai. Dél- Dunántúli népdalok éneklése. Magyar történeti énekek: históriás énekek, kuruc kori dalok, az 1848–49-es szabadságharc dalai.

Más népek dalai, a műzene tonális és funkciós zenei nyelvének megismerését segítve. Többszólamúság: kánonok.

A dalanyag tisztá, kifejező, éneklése, kiscsoportos és egyéni előadásmódban, törekvés a stílusos éneklésre.

Kulcsfogalmak/ fogalmak

Régi és új stílusú népdal, históriás ének, kuruc kori dal, kórusmű.

Téma: Zenei reprodukció – Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység

Ritmus, metrum:

Kreatív gyakorlatok változatos ritmusképletekkel, verssorok ritmizálása, osztinató. 6/8, 3/4 helyes hangsúlyozása, páros-páratlan metrumok váltakozásának megéreztetése mozgásos gyakorlatokkal.

Egyszerű, stilizált tánclépésekből lépéssor kombinálása régi korok zenéjéhez.

Dallami improvizáció:

Adott ritmus motívumra dallamvariációk pentachordokkal, dúdolással, szolmizálva.

Zenei forma alkotása visszatérő elemekkel (rondó, variáció).

Változatos ritmusképletek használata.

Dallami és harmóniai rögtönzés a tanult zenei elemek alkalmazásával.

Kulcsfogalmak/ fogalmak

Hatnyolcad, dúr, moll, tercmenet, zenei periódus, visszatérő forma, rondó, dallami variáció, szekvencia.

Téma: Zenei reprodukció – Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek

Zeneelméleti ismeretek bővítése az előkészítés – tudatosítás – gyakorlás/alkalmazás hármas egységében.

Ritmikai elemek, metrum: új ütemfajták: 6/8, 3/8, felütés, csonka ütem, triola.

Dallami és harmóniaelemek: fi, szi, ta, dúr és moll hangsorok.

A módosító jelek (kereszt, bé, feloldójel) használata.

Hangközök: kis és nagy szekund, kis és nagy terc.

Abszolút hangnevek.

Zenei előadásra vonatkozó jelzések: tempójelzések és dinamikai jelek.

Ütemfajták, felütés, ritmikai elemek megkülönböztetése és egyszerűbb ritmusgyakorlatok során reprodukálása.

Kulcsfogalmak/ fogalmak

6/8, 3/8, felütés, csonka ütem, triola, dúr és moll hangsor, abszolút hangnevek, vezetőhang, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, basszuskulcs, allegro, andante, mezzoforte, pianissimo, piano, forte.

Téma: Zenei befogadás – Befogadói kompetenciák fejlesztése

Korábbi tevékenységek folytatása, elmélyítése.

Hangszínhallás és többszólamú hallás készség fejlesztése:

énekes hangfajok ismerete (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus),

Formaérvék fejlesztése:

visszatéréses kéttagú forma, triós forma, rondó forma, variációs forma.

A zeneirodalmi példák befogadását segítő kiegészítő ismeretek: a zenei befogadást segítő legszükségesebb elméleti ismeretek, lexikális adatok (népzenéhez kapcsolódva, pl. népszokások, néphagyomány, a szöveg jelentése; a komolyzene befogadásához kapcsolódva, pl. zenetörténeti ismeretek, zeneszerzői életrajz megfelelő részei, a megismert zeneművek műfaja és formája).

A hangszerek megkülönböztetése és azonosítása a következő szempontok szerint: dallamhangszer, ritmushangszer, műzenei és népi hangszer.

Szemléltetéssel a különböző zenei formák felismerése.

Tájékozottság a szemelvények történeti korával, a zeneszerző életével, a művek műfajával és formájával kapcsolatban

Kulcsfogalmak/ fogalmak

Hangköz, formai egység (dallamfordulat, dalforma, zenei mondat, variációs forma, triós forma és rondó forma), szimfónikus zenekar hangszerei.

Téma: Zenei befogadás – Zenehallgatás

Az énekes anyaghoz kapcsolódó eredeti népzenei felvételek meghallgatása, ezek művészi szintű adaptációi mai autentikus előadóktól.

Magyar történeti énekek.

Más népek zenéje.

Zeneirodalmi szemelvények a stílusérvék fejlesztéséhez – a bécsi klasszika zeneirodalmából. Kodály- Bartók zenéje.

Zeneirodalmi szemelvények a zeneirodalom széles spektrumából válogatva:

vokális művek, hangszeres művek – szerenád, divertimento, szimfónia tétel (triós forma, rondó forma), hangszeres művek (variáció, versenymű), daljáték/operarészletek.

A zeneirodalom gazdagságának, műfaji sokszínűségének megismerése.

A művek megismerésén, elemzésén keresztül a kultúrabefogadás szándékának erősítése (pl. hangverseny-látogatás motivációs szerepének felhasználásával).

Kulcsfogalmak/ fogalmak

Dal, daljáték, opera, szerenád, divertimento, versenymű, szimfónia, históriás ének, lant, kuruc dal.

A továbbhaladás feltételei a 6. évfolyam végén

- Az énekes anyagból 10 dalt (5 magyar népdal, 3 történeti ének, 2 műdal) és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek stílusosan és kifejezően egyénileg is.
- A tanult zenei elemeket felismerik. Ritmikai elemek, metrum: új ütemfajták: 6/8, 3/8, és triola. Dallami és harmóniaelemek: fi, szi, ta, dúr és moll hangsorok.
- A módosító jelek (kereszt, bé, feloldójel) használata.
- Hangközök: kis és nagy szekund, kis és nagy terc.
- Zenei előadásra vonatkozó jelzések: tempójelzések és dinamikai jelek.
- Képesek egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni. (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások). A zeneirodalmi példák befogadását segítő kiegészítő ismeretek: a zenei befogadást segítő legszükségesebb elméleti ismeretek, lexikális adatok (népzenéhez kapcsolódva, pl. népszokások, néphagyomány, a szöveg jelentése; a komolyzene befogadásához kapcsolódva, pl. zenetörténeti ismeretek, zeneszerzői életrajz megfelelő részei, a megismert zeneművek műfaja és formája).
- A többször meghallgatott zeneműveket felismerik hallás után. A zenehallgatásra ajánlott, többféle stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét (min. 6 alkotás) megismerték.